

PSDB

.....
grupa WYG

Załącznik IV – Narzędzia zastosowane w badaniu

IV.1. Kwestionariusz wywiadu CATI dla dyrektorów

Identyfikator ankietera:

Data realizacji wywiadu:

Identyfikator respondenta z bazy:

Dzień dobry.

Nazywam się....., reprezentuję PSDB Sp. z o.o. Prowadzę na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu badanie dotyczące oceny stanu przygotowania podmiotów prowadzących formalne kształcenie ustawiczne w zakresie potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim.

Jednym z elementów badania jest zapoznanie się z opiniami przedstawicieli regionalnych placówek kształcenia ustawicznego oraz kluczowych instytucji i organizacji mających wpływ na kształt tego obszaru edukacji w regionie.

Bardzo zależy nam na poznaniu Pana/i opinii. Czy mógłbym (mogłabym) zadać Panu/i kilka pytań? Rozmowa powinna potrwać ok. 30 min. Zapewniamy poufność wszystkich odpowiedzi do której zobowiązuje nas ustawa o ochronie danych osobowych oraz zasady etyki ankieterskiej. Wszystkie wyniki przedstawione będą jedynie w formie zbiorczych zestawień statystycznych.

Nr	Pytanie	Odpowiedzi	Następne pytanie. Jeżeli nie podano, przejdź do kolejnego pytania.
1.	Czy w ostatnim roku liczba osób dorosłych chętnych do nauki w kierowanej przez Pana/Panią placówce:	1. Była większa niż liczba miejsc nauczania 2. Była odpowiednia do liczby miejsc nauczania 3. Była mniejsza niż liczba miejsc nauczania 4. Nie wiem/trudno powiedzieć (Ankieter: nie czytamy respondentowi ostatniej odpowiedzi: <i>nie wiem, trudno powiedzieć</i> w żadnym pytaniu, wypełniamy tylko w przypadku, gdy nie uzyskamy odpowiedzi)	
2.	Jak zmieniało się w ostatnich trzech latach zainteresowanie osób dorosłych Państwa ofertą edukacyjną?	1. Znacznie się zmniejszyło 2. Trochę się zmniejszyło 3. Pozostało bez zmian 4. Trochę się zwiększyło 5. Znacznie się zwiększyło 6. Nie wiem/trudno powiedzieć	<div>3</div> <div>4</div> <div>5</div>

3.	Co należałoby Pana/Pani zdaniem zrobić, by zwiększyć zainteresowanie dorosłych Państwa ofertą?	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>					5
4.	Jakie były przyczyny zwiększenia zainteresowania dorosłych Państwa ofertą (zwłaszcza w zakresie działań podejmowanych przez Pana/Pani placówkę)?	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>					
5.	Proszę o ocenę motywów, którymi kierują się słuchacze przy wyborze Państwa placówki (proszę ocenić ważność: 1 – motyw zupełnie nieważny, 2 – raczej nieważny, 3 – średnio ważny, 4 – ważny, 5 – bardzo ważny):						
	a. Bliskość miejsca zamieszkania	1	2	3	4	5	
	b. Istnieje możliwość uzyskania zaświadczenia/dyplomu	1	2	3	4	5	
	c. Mamy szeroką ofertę programową	1	2	3	4	5	
	d. Stosujemy atrakcyjne metody nauczania	1	2	3	4	5	
	e. W innej szkole osoby te nie poradziłyby sobie	1	2	3	4	5	
	f. Oferujemy szkolenia wysokiej jakości	1	2	3	4	5	
	g. Oferujemy szkolenia za niską cenę lub wręcz za darmo	1	2	3	4	5	
	h. Nasi absolwenci łatwo znajdują pracę	1	2	3	4	5	
	i. Ważne są względy towarzyskie – uczniowie zapisują się grupowo	1	2	3	4	5	
	j. Mamy znakomitą kadrę	1	2	3	4	5	
	k. Nasza placówka jest wyposażona w nowoczesny sprzęt do nauki zawodu	1	2	3	4	5	
	l. Stale unowocześniamy swoją ofertę	1	2	3	4	5	

6.	Z jakich źródeł informacji dotyczących aktualnej sytuacji na regionalnym rynku pracy korzystali Państwo w ciągu ostatniego roku?:		
	a. Dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	b. Dane z Powiatowych Urzędów Pracy	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	c. Kontakty z pracodawcami	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	d. Kontakty z organizacjami pracodawców	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	e. Dane z Kuratorium Oświaty	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	f. Intuicyjne rozeznanie rynku	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	g. Informacja zwrotna od słuchaczy/kursantów	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	h. Raporty z badań	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	i. Inne	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	6j _____ 7
	j. Jakie	Jeżeli respondent w tym pytaniu na wszystkie pytania odpowiedział negatywnie, proszę przejść do pyt. 8

7.	W jakim stopniu wykorzystują Państwo te informacje przy układaniu programów nauczania?	1. W bardzo małym 2. W małym 3. W średnim 4. W dużym 5. W bardzo dużym 6. Nie wiem/trudno powiedzieć	
8.	Jakich informacji brakuje Państwu dla lepszego dostosowania działań placówki do potrzeb rynku pracy? (można wybrać do dwóch odpowiedzi)	1. Informacji o skali bezrobocia dla różnych zawodów 2. Informacji dotyczącej zawodów poszukiwanych przez pracodawców 3. Informacji o potrzebach szkoleniowych zgłaszanych przez osoby dorosłe 4. Informacji o zapotrzebowaniu na zawody w przyszłości 5. Informacji dotyczącej najnowszych trendów w dziedzinie kształcenia ustawicznego 6. Innych 7. Nie brakuje nam żadnych informacji, 8. Nie wiem, trudno powiedzieć	
9.	W jakim stopniu Państwa oferta edukacyjna jest dostosowana do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy?	1. Bardzo słabo 2. Słabo 3. Średnio 4. Dobrze 5. Bardzo dobrze 6. Nie wiem/trudno powiedzieć	
10.	Które z kierunków kształcenia oferowanych przez Państwa najlepiej Państwa zdaniem odpowiadają potrzebom rynku pracy (proszę wymienić maksymalnie 2)?	
11.	Czy w chwili obecnej w Państwa ofercie znajdują się następujące formy kształcenia (uwaga: w nawiasie podane są definicje niektórych mniej jednoznacznych pojęć - do odczytania przez ankietera w przypadku, gdy respondent zgłosi niezrozumienie pojęcia) :		
	a. E-learning (nauczanie na odległość za pomocą sieci Internet i innych technik teleinformatycznych)	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	11.A1 11.b
	A1. - jaki % słuchaczy obejmuje	

b. Blended learning (e-learning połączony z nauczaniem tradycyjnym)	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	11.b1 11.c
B1. - jaki % słuchaczy obejmuje?	
c. Modułowy system kształcenia (forma kształcenia, w ramach którego proces kształcenia zostaje oparty na modułach, obejmujących zintegrowane treści kształcenia z różnych dziedzin; nie ma wyodrębnionych programów nauczania dla poszczególnych przedmiotów)	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
d. Gry szkoleniowe (metoda rozwijająca przede wszystkim umiejętności praktyczne, polegająca na odtwarzaniu na zajęciach sytuacji, które mogą wystąpić w rzeczywistości, z uwzględnieniem elementów rywalizacji)	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
e. Szkolenia wyjazdowe	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
f. Łączenie zajęć teoretycznych w szkole z praktycznymi w przedsiębiorstwach	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
g. Platformy szkoleniowe IT (specjalnie przygotowane aplikacje lub strony internetowe wspomagające proces kształcenia na danym kierunku, np. umożliwiające pobieranie materiałów szkoleniowych w wersji elektronicznej, kontakt z wykładawcą itp.)	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
h. Tele- i wideokonferencje	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
i. Wykorzystanie rozwiązań multimedialnych (np. telewizja edukacyjna)	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
j. Symulacje (wykorzystanie ćwiczeń, polegających na bezpośrednim uczestnictwie w symulowanych działaniach praktycznych, np. symulator samochodu, statku itp.)	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	

	k. Inne niestandardowe formy	1. Tak 2. Nie	11 12
	l. Jakież?		
12.	Czy planują Państwo wprowadzenie nowych form i metod nauczania?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	13 14
13.	Jeżeli tak, to jakie formy zamierza Państwo wprowadzić? (definicje – jak w pytaniu 11)		
	a. E-learning	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	b. Blended learning	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	c. Modułowy system kształcenia	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	d. Gry szkoleniowe	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	e. Szkolenia wyjazdowe	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	f. Łączenie zajęć teoretycznych w szkole z praktycznymi w przedsiębiorstwach	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	g. Platformy szkoleniowe IT	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	h. Tele- i wideokonferencje	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	i. Wykorzystanie rozwiązań multimedialnych (np. telewizja edukacyjna)	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	

	j. Symulacje	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	k. Inne niestandardowe formy	1. Tak 2. Nie	13.l 14
	l. jakie?		
14.	Jak oceniają Państwo zainteresowanie potencjalnych i aktualnych słuchaczy innowacyjnymi formami kształcenia?	1. W ogóle nie ma zainteresowania 2. Zainteresowanie jest słabe 3. Zainteresowanie jest przeciętne 4. Zainteresowanie jest duże 5. Zainteresowanie jest bardzo duże 6. Nie wiem/trudno powiedzieć	
15.	Czy napotykacie Państwo na jakieś bariery we wprowadzaniu nowych form i metod nauczania?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	16 17
16.	Jeśli TAK, to jakie są to bariery:		
	a. Niewystarczająca ilość środków finansowych	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	b. Niewystarczające zasoby kadrowe	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	c. Niewystarczające przygotowanie merytoryczne kadry dydaktycznej	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	d. Problemy lokalowe	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	e. Problemy ze sprzętem	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	f. Problemy w dziedzinie zarządzania	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	

	g. Niewystarczające wsparcie ze strony samorządu	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	h. Niewystarczające wsparcie ze strony pracodawców i ich organizacji	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	i. Niewystarczające zainteresowanie ze strony klientów	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	j. Inne,	1. Tak 2. Nie	
17.	Czy Państwa instytucja w ostatnim roku współpracowała z instytucjami rynku pracy (urząd pracy, instytucje szkoleniowe, agencje zatrudnienia, instytucje dialogu społecznego itp.) w dziedzinie dostosowania działań do potrzeb rynku pracy?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
18.	Czy Państwa instytucja współpracowała w ostatnim roku z pracodawcami?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	19 20
19.	Czego dotyczyła ta współpraca?		
	a. Ustalanie programów kształcenia	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	b. Udział przedstawicieli w realizacji programu nauczania (prowadzenie zajęć)	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	c. Działania promocyjno-informacyjne	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	d. Zbieranie danych dotyczących zapotrzebowania na absolwentów	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	
	e. Wspólna realizacja działań (staże, praktyki)	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	

	f. Inne,	1. Tak 2. Nie	
20.	Jakie elementy mają największy wpływ na efektywność kształcenia z punktu widzenia rynku pracy (proszę wskazać maks. 2 odpowiedzi)?	1. Praktyki u pracodawcy 2. Wiedza i kompetencje wykładowcy 3. Program nauczania 4. Materiały szkoleniowe i podręczniki 5. Nowoczesny sprzęt warsztatowy 6. Systemy jakości szkolenia (np. ISO 9001) 7. Akredytacja Kuratora Oświaty 8. Doradztwo zawodowe 9. Warunki lokalowe 10. Motywacja uczniów 11. Sytuacja na rynku pracy 12. Inne, jakie?....	
21.	Jak oceniają Państwo stan zasobów Państwa jednostki, wykorzystywany w procesie dydaktycznym. Proszę wykorzystać skalę od 1 do 5 gdzie 1 oznacza stan bardzo zły, 2 – stan zły, 3 – stan przeciętny, 4 – stan dobry, 5 – stan bardzo dobry		
	a. zasoby kadrowe	1 2 3 4 5	
	b. specjalistyczny sprzęt wykorzystywany przy zajęciach praktycznych	1 2 3 4 5	
	c. sale	1 2 3 4 5	
	d. budynki	1 2 3 4 5	
	e. sprzęt komputerowy	1 2 3 4 5	
22.	Czy widzi Pan/Pani potrzebę doskonalenia kadry dydaktycznej placówki?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	23 24

23.	W jakich obszarach i formach powinna być szczególnie doskonalona Państwa kadra dydaktyczna? (można wybrać maksymalnie 2 obszary)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kursy i szkolenia zawodowe (w zakresie przedmiotów, w których nauczają) 2. Kursy i szkolenia w zakresie metod nauczania 3. Kursy komputerowe 4. Kursy językowe 5. Studia licencjackie lub magisterskie 6. Studia podyplomowe 7. Rozwój umiejętności interpersonalnych (szkolenia, warsztaty, treningi) 8. Inne, jakie? <p>.....</p> <p>.....</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Nie wiem/trudno powiedzieć 	
24.	Czy realizowali Państwo w ciągu ostatnich 3 lat projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych innych niż środki Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć 	<div>25</div> <hr/> <div>29</div>
25.	<p>Czego dotyczyły te projekty?</p> <p>(uwaga dla ankietera – należy dopytać, czy były to może projekty wdrażane w ramach Działania 2.1 lub 2.2 SPO RZL (Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich)</p> <p>SPO RZL 2.1 - Zwiększenie dostępu do edukacji - promocja kształcenia przez całe życie; SPO RZL 2.2 - Wzmocnienie edukacji ustawicznej osób dorosłych.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
26.	Czy realizacja tych projektów podniosła jakość Państwa oferty edukacyjnej?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdecydowanie tak 2. Raczej tak 3. Raczej nie 4. Zdecydowanie nie 5. Nie wiem/trudno powiedzieć 	
27.	Czy realizacja tych projektów sprawiała Państwu problemy?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdecydowanie tak 2. Raczej tak 3. Raczej nie 4. Zdecydowanie nie 5. Nie wiem/trudno powiedzieć 	<div>28</div> <hr/> <div>29</div>

28.	Jakiego typu były to problemy (proszę wskazać wszystkie istotne):	1. Skomplikowane procedury 2. Problemy z rozliczaniem wydatków 3. Problemy z rekrutacją beneficjentów 4. Problemy z realizacją zamówień publicznych 5. Problemy związane z zarządzaniem projektem 6. Inne, jakie?.....	
29.	Czy słyszeli Państwo o Działaniu 9.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), dotyczącym upowszechniania formalnego kształcenia ustawicznego? (uwaga dla ankietera – działanie wdrażane przez Urząd Marszałkowski; w ramach działania możliwe jest uzyskanie dofinansowania na projekty dotyczące wzmocnienia oferty placówek kształcenia ustawicznego dla dorosłych)	1. Tak 2. Nie	Jeżeli 29=2, podaj krótką informację o Działaniu 9.3 (patrz uwaga pod pytaniem 29) i przejdź do pyt.35
30.	Czy rozważali Państwo możliwość złożenia wniosku o dofinansowanie?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem	<div style="text-align: right;">32</div> <hr style="width: 100px; margin-left: auto;"/> <div style="text-align: right;">31</div>
31.	Czy na Państwa decyzję wpłynął fakt, że?		35
	a. Budżet placówki jest wystarczający dla finansowania niezbędnych działań edukacyjnych	1. Tak 2. Nie	
	b. Realizacja tego typu projektów nie będzie miała wpływu na pozyskanie nowych klientów i rozwój instytucji	1. Tak 2. Nie	
	c. Liczba pracowników placówki jest niewystarczająca dla właściwej realizacji tego typu przedsięwzięć	1. Tak 2. Nie	
	d. Poziom wiedzy kadry z dziedziny tworzenia i realizacji projektów jest zbyt niski, aby właściwie realizować tego typu przedsięwzięcia	1. Tak 2. Nie	
	e. Zniechęciły nas skomplikowane wymogi formalne związanych z aplikowaniem i z realizacją projektu	1. Tak 2. Nie	
	f. Inne	1. Tak 2. Nie	
	g. Trudno powiedzieć		
32.	Jeśli TAK – to czy ostatecznie złożyli Państwo wniosek o dofinansowanie?	1. Tak 2. Nie	<div style="text-align: right;">33</div> <hr style="width: 100px; margin-left: auto;"/> <div style="text-align: right;">34</div>

33.	Czy uzyskali Państwo dofinansowanie?	1. Tak 2. Czekamy na wyniki 3. Nie	35
34.	Jeśli NIE, to dlaczego? Proszę wskazać wszystkie prawdziwe odpowiedzi.	1. Skomplikowanie wymogów formalnych związanych z aplikowaniem i z realizacją projektu spowodowało rezygnację z jego stworzenia 2. Placówka nie dysponowała wystarczającą wiedzą na temat tworzenia wniosku 3. Placówka nie dysponowała wystarczającą wiedzą na temat możliwości wsparcia informacyjnego i doradczego w dziedzinie tworzenia projektów 4. Brak interesującego pomysłu na projekt 5. Pomysł placówki na projekt nie mieścił się w założeniach konkursu 6. Inne 7. Trudno powiedzieć	
35.	Czy zamierzają Państwo w przyszłości korzystać z możliwości dofinansowania projektu w ramach Działania 9.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki?	1. Zdecydowanie tak 2. Raczej tak 3. Raczej nie 4. Zdecydowanie nie 5. Nie wiem/trudno powiedzieć	36 37
36.	Jeśli TAK, to czego przede wszystkim mógłby dotyczyć Państwa projekt (proszę wybrać tylko jedną, najważniejszą, odpowiedź)?	1. Promocji kształcenia ustawicznego wśród dorosłych 2. Oferty kształcenia dla osób dorosłych 3. Potwierdzania kwalifikacji osób dorosłych zdobytych w sposób nieformalnych (egzaminy etc.) 4. Doradztwa w zakresie wyboru kierunku i formy kształcenia 5. Badania potrzeb rynku pracy 6. Podwyższania jakości naszej oferty 7. Wprowadzenie innowacyjnych form kształcenia 8. Nie wiem/trudno powiedzieć	

37.	Proszę wymienić najważniejsze zmiany, które chcieliby Państwo wprowadzić w swojej ofercie formalnego kształcenia ustawicznego, a na które brakuje Państwu środków finansowych?	
38.	Na zakończenie proszę o podanie informacji o sobie i swojej placówce: płeć	1. Mężczyzna 2. Kobieta	
39.	Rok urodzenia	
40.	Jaki jest Pana/Pani staż pracy na obecnym stanowisku?	1. Do 5 lat 2. Od 6 do 10 lat 3. Od 11 do 20 lat 4. Powyżej 20 lat	
41.	wielkość miejscowości, w której mieści się instytucja	1. Wieś 2. Miasto do 25 tys. mieszkańców włącznie 3. Miasto od 25 tys. do 50 tys. mieszkańców włącznie 4. Od 50 tys. do 100 tys. mieszkańców włącznie 5. Powyżej 100 tys. mieszkańców	
42.	typ instytucji	1. CKU (Centrum Kształcenia Ustawicznego) 2. CKP (Centrum Kształcenia Praktycznego) 3. Ośrodek Doskonalenia i Doksztalania i Doskonalenia Zawodowego (ODiDZ) 4. Szkoła dla dorosłych	
43.	Okres istnienia instytucji	6. Poniżej 1 roku 7. Od 1 do 2 lat 8. Od 3 do 5 lat 9. Od 6 do 10 lat 10. Od 11 do 20 lat 11. Powyżej 20 lat	
44.	Ile (szacunkowo) osób dorosłych uczyło się w kierowanej przez Pana/Panią placówce wg stanu na dzień 1.09.2008?	
45.	Liczba kierunków kształcenia dla dorosłych w ofercie placówki	

„Ocena stanu przygotowania podmiotów prowadzących formalne kształcenie ustawiczne w zakresie potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy (w kontekście Działania 9.3 PO KL)” w województwie kujawsko-pomorskim

Załącznik IV do Raportu Końcowego – Narzędzia zastosowane w badaniu

Bardzo dziękujemy za poświęcony czas i udzielenie odpowiedzi na pytania. W ramach badania przewidziano też przeprowadzanie wywiadu z nauczycielem przedmiotów zawodowych w Pana / Pani szkole, który posiada doświadczenie związane z przygotowaniem / realizacją projektów finansowanych ze środków UE. Jeśli nie ma takich osób, to chcielibyśmy przeprowadzić wywiad z nauczycielem przedmiotów zawodowych. Bardzo proszę o wskazanie takiej osoby.

IV.2. – Kwestionariusz wywiadu CATI dla kadry nauczycielskiej

Identyfikator ankietera:

Data realizacji wywiadu:

Identyfikator respondenta z bazy:

Dzień dobry.

Nazywam się....., reprezentuję PSDB Sp. z o.o. Prowadzę na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu badanie dotyczące oceny stanu przygotowania podmiotów prowadzących formalne kształcenie ustawiczne w zakresie potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim.

Jednym z elementów badania jest zapoznanie się z opiniami kadry dydaktycznej regionalnych placówek kształcenia ustawicznego oraz kluczowych instytucji i organizacji mających wpływ na kształt tego obszaru edukacji w regionie (zwłaszcza osób, które realizowały projekty dofinansowane z funduszy zewnętrznych).

Bardzo zależy nam na poznaniu Pana/i opinii. Czy mógłbym (mogłabym) zadać Panu/i kilka pytań? Rozmowa powinna potrwać ok. 15 min. Zapewniamy poufność wszystkich odpowiedzi do której zobowiązuje nas ustawa o ochronie danych osobowych oraz zasady etyki ankieterskiej. Wszystkie wyniki przedstawione będą jedynie w formie zbiorczych zestawień statystycznych.

Nr	Pytanie	Odpowiedzi	Następne pytanie Jeżeli nie podano, przejdź do kolejnego pytania
33.	Czy Państwa instytucja realizowała w ciągu ostatnich trzech lat projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych (innych niż środki Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki)?	5. Tak 6. Nie 7. Nie wiem/trudno powiedzieć (Ankieter: nie czytamy tej odpowiedzi respondentowi w żadnym pytaniu, wypełniamy tylko w przypadku, gdy nie uzyskamy odpowiedzi)	2 _____ 7 _____
34.	Czego dokładnie dotyczyły te projekty i z jakich źródeł były finansowane? <i>(Uwaga dla ankietera: dopytać, czy były to może projekty wdrażane w ramach działania 2.1 lub 2.2 Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich¹).</i>	
35.	Czy te projekty wzmocniły Państwa ofertę edukacyjną?	1. Tak 2. Nie 3. Projekty nie dotyczyły wzmocnienia oferty edukacyjnej 4. Nie wiem/trudno powiedzieć	

¹ SPO RZL 2.1 - Zwiększenie dostępu do edukacji - promocja kształcenia przez całe życie; SPO RZL 2.2 - Wzmocnienie edukacji ustawicznej osób dorosłych.

36.	Czy projekty spotkały się z zainteresowaniem grupy, do której były skierowane?	1. Tak 2. Nie 3. Projekty nie były skierowane bezpośrednio do osób 4. Nie wiem/trudno powiedzieć	
37.	Czy realizacja projektów sprawiała Państwu problemy?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem/trudno powiedzieć	$\frac{6}{7}$
38.	Jeśli TAK, jakiego typu (proszę wskazać wszystkie istotne):	7. Zbyt skomplikowane procedury realizacji projektów 8. Problemy z rozliczaniem wydatków 9. Problemy z rekrutacją beneficjentów 10. Problemy z realizacją zamówień publicznych 11. Problemy związane z zarządzaniem projektem 12. Inne, jakie?	
39.	Czy słyszał/słyszała Pan/Pani o Działaniu 9.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), dotyczącym upowszechniania formalnego kształcenia ustawicznego? <i>(uwaga dla ankietera – działanie wdrażane przez Urząd Marszałkowski; w ramach działania możliwe jest uzyskanie dofinansowania na projekty dotyczące wzmocnienia oferty placówek kształcenia ustawicznego dla dorosłych)</i>	1. Tak 2. Nie	Jeżeli 7=2, podaj krótką informację o Działaniu 9.3 (patrz uwaga pod pytaniem 7) i przejdź do pyt.14
40.	Czy rozważali Państwo możliwość złożenia wniosku o dofinansowanie?	1. Tak, 2. Nie 3. Nie wiem	$\frac{10}{9}$
41.	Czy na Państwa decyzję wpłynął fakt, że		
	a. Budżet placówki jest wystarczający dla finansowania niezbędnych działań edukacyjnych	1. Tak 2. Nie	
	b. Realizacja tego typu projektów nie będzie miała wpływu na pozyskanie nowych klientów i rozwój instytucji	1. Tak 2. Nie	
	c. Liczba pracowników placówki jest niewystarczająca dla właściwej realizacji tego typu przedsięwzięć	1. Tak 2. Nie	
	d. Poziom wiedzy kadry z dziedziny tworzenia i realizacji projektów jest zbyt niski, aby właściwie realizować tego typu przedsięwzięcia	1. Tak 2. Nie	

	e. Zniechęciły nas skomplikowane wymogi formalne związanych z aplikowaniem i z realizacją projektu	1. Tak 2. Nie	
	f. Inne	1. Tak 2. Nie	
	g. Trudno powiedzieć		
42.	Jeśli TAK – to czy ostatecznie złożyli Państwo wnioszek?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem	12 11
43.	Jeśli NIE, to dlaczego?	1. Skomplikowanie wymogów formalnych związanych z aplikowaniem i z realizacją projektu spowodowało rezygnację z jego stworzenia 2. Placówka nie dysponowała wystarczającą wiedzą na temat tworzenia wniosku 3. Placówka nie dysponowała wystarczającą wiedzą na temat możliwości wsparcia informacyjnego i doradczego w dziedzinie tworzenia projektów 4. Dyrekcja placówki nie była zainteresowana realizacją projektu 5. Brak interesującego pomysłu na projekt 6. Pomysł placówki na projekt nie mieścił się w założeniach konkursu 7. Inne 8. Nie wiem	13 11a 13
11a	Proszę krótko scharakteryzować pomysł	13
44.	Jeśli TAK, to czy uzyskali Państwo dofinansowanie?	1. Tak 2. Nie 3. Czekamy na wyniki 4. Nie wiem	

45.	<p>Czy próbując przygotować projekt korzystali Państwo z istniejących form pomocy:</p> <p>(Ankieter: proszę zaznaczyć wszystkie formy pomocy wskazane przez respondenta)</p>	<p>1. Nie korzystaliśmy z żadnych form pomocy</p> <p>2. Szkolenia organizowane przez Urząd Marszałkowski</p> <p>3. Szkolenia organizowane przez Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego (tzw. ROEFS)</p> <p>4. Informacje w Punkcie Informacyjnym</p> <p>5. Inne, jakie?</p>	
46.	<p>Czy myśli Pan/Pani, że warto skorzystać z możliwości uzyskania dofinansowania projektu w ramach Działania 9.3 PO KL?</p>	<p>1. Tak</p> <p>2. Nie</p> <p>3. Nie mam zdania na ten temat</p>	<p>15</p> <hr/> <p>14a</p> <hr/> <p>16</p>
14a.	<p>Jeżeli nie, to dlaczego Państwa zdaniem nie warto?</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>16</p>
47.	<p>Jeśli TAK, to czego przede wszystkim dotyczyć mógłby Państwa projekt (proszę wybrać tylko jedną, najważniejszą, odpowiedź)?</p>	<p>9. Promocji kształcenia ustawicznego wśród dorosłych</p> <p>10. Oferty kształcenia dla osób dorosłych</p> <p>11. Potwierdzania kwalifikacji osób dorosłych zdobytych w sposób nieformalnych (egzaminy etc.)</p> <p>12. Doradztwa w zakresie wyboru kierunku i formy kształcenia</p> <p>13. Badania potrzeb rynku pracy</p> <p>14. Podwyższania jakości naszej oferty</p> <p>15. Wprowadzenie innowacyjnych form kształcenia</p> <p>16. Nie wiem/trudno powiedzieć</p>	
48.	<p>Czy Pan/Pani jako pracownik dydaktyczny jest zainteresowany/a tworzeniem projektów finansowanych ze środków unijnych?</p>	<p>1. Tak</p> <p>2. Nie</p> <p>3. Trudno powiedzieć</p>	<p>18</p> <hr/> <p>17</p>
49.	<p>Dlaczego nie jest Pan/Pani zainteresowany/a tworzeniem projektów finansowanych ze środków unijnych?</p>		
	<p>a. Mam zbyt mało czasu</p>	<p>1. Tak</p> <p>2. Nie</p>	
	<p>b. Mam zbyt małą wiedzę i umiejętności w tej dziedzinie</p>	<p>1. Tak</p> <p>2. Nie</p>	
	<p>c. Tego typu projekty nie dają dobrych efektów</p>	<p>1. Tak</p> <p>2. Nie</p>	

	d. W mojej instytucji trudno byłoby zrealizować tego typu projekty	1. Tak 2. Nie	17e 17f
	e. Dlaczego?		
	f. Inne przyczyny	1. Tak 2. Nie	19
50.	Czy potrzebowałby/potrzebowałaby Pan/Pani pomocy w przygotowaniu projektu i wniosku o dofinansowanie projektu?	1. Zdecydowanie tak 2. Raczej tak 3. Raczej nie 4. Zdecydowanie nie 5. Trudno powiedzieć	19 20
51.	Jakiego rodzaju pomoc byłaby Panu/Pani najbardziej przydatna?	1. Szkolenie z zakresu przygotowywania projektów 2. Szkolenie z zakresu procedur obowiązujących przy ubieganiu się o środki 3. Szkolenie z zakresu realizacji projektów unijnych 4. Warsztaty twórczego myślenia w celu sprecyzowania pomysłu na projekt 5. Informacja o tym, jakiego typu projekty mogą uzyskać dofinansowanie 6. Wsparcie doradcze przy tworzeniu projektu i wniosku 7. Inne,	
52.	Czy w chwili obecnej w praktyce dydaktycznej wykorzystuje Pan/Pani takie innowacyjne formy kształcenia, jak: (uwaga: w nawiasie podane są definicje niektórych mniej jednoznacznych pojęć - do odczytania przez ankietera w przypadku, gdy respondent zgłosi niezrozumienie pojęcia)		
	a. e-learning (nauczanie na odległość za pomocą sieci Internet i innych technik teleinformatycznych)	1. Tak 2. Nie	
	b. blended learning (e-learning połączony z nauczaniem tradycyjnym)	1. Tak 2. Nie	

	c. kształcenie modułowe (forma kształcenia, w ramach którego proces kształcenia zostaje oparty na modułach, obejmujących zintegrowane treści kształcenia z różnych dziedzin; nie ma wyodrębnionych programów nauczania dla poszczególnych przedmiotów)	1. Tak 2. Nie	
	d. gry szkoleniowe (metoda rozwijająca przede wszystkim umiejętności praktyczne, polegająca na odtwarzaniu na zajęciach sytuacji, które mogą wystąpić w rzeczywistości, z uwzględnieniem elementów rywalizacji)	1. Tak 2. Nie	
	e. szkolenia wyjazdowe	1. Tak 2. Nie	
	f. aktywny udział pracodawców w szkoleniach	1. Tak 2. Nie	
	g. platformy szkoleniowe IT (nie tylko w ramach nauczania na odległość) (specjalnie przygotowane aplikacje lub strony internetowe wspomagające proces kształcenia na danym kierunku, np. umożliwiające pobieranie materiałów szkoleniowych w wersji elektronicznej, kontakt z wykładowcą itp.)	1. Tak 2. Nie	
	h. tele- i wideokonferencje	1. Tak 2. Nie	
	i. wykorzystanie rozwiązań multimedialnych (np. telewizja edukacyjna),	1. Tak 2. Nie	
	j. Symulacja (wykorzystanie ćwiczeń, polegających na bezpośrednim uczestnictwie w symulowanych działaniach praktycznych, np. symulator samochodu, statku itp.)	1. Tak 2. Nie	
	k. Inne	1. Tak 2. Nie	20i 21
	l. Jakież?	
53.	Czy uważa Pan/Pani e-learning za atrakcyjną formę kształcenia dorosłych?	1. Tak 2. Nie 3. Nie wiem	

54.	Czy planuje Pan/Pani wprowadzenie nowych form kształcenia?	1. Zdecydowanie tak 2. Raczej tak 3. Raczej nie 4. Zdecydowanie nie 5. Nie wiem, trudno powiedzieć	<u>23</u> 24
55.	Jeżeli tak, to jakich? (uwaga: w nawiasie podane są definicje niektórych mniej jednoznacznych pojęć - do odczytania przez ankietera w przypadku, gdy respondent zgłosi niezrozumienie pojęcia)		
	a. e-learning (nauczanie na odległość za pomocą sieci Internet i innych technik teleinformatycznych)	1. Tak 2. Nie	
	b. blended learning (e-learning połączony z nauczaniem tradycyjnym)	1. Tak 2. Nie	
	c. kształcenie modułowe (forma kształcenia, w ramach którego proces kształcenia zostaje oparty na modułach, obejmujących zintegrowane treści kształcenia z różnych dziedzin; nie ma wyodrębnionych programów nauczania dla poszczególnych przedmiotów)	1. Tak 2. Nie	
	d. gry szkoleniowe (metoda rozwijająca przede wszystkim umiejętności praktyczne, polegająca na odtwarzaniu na zajęciach sytuacji, które mogą wystąpić w rzeczywistości, z uwzględnieniem elementów rywalizacji)	1. Tak 2. Nie	
	e. szkolenia wyjazdowe	1. Tak 2. Nie	
	f. aktywny udział pracodawców w szkoleniach	1. Tak 2. Nie	
	g. platformy szkoleniowe IT (nie tylko w ramach nauczania na odległość (specjalnie przygotowane aplikacje lub strony internetowe wspomagające proces kształcenia na danym kierunku, np. umożliwiające pobieranie materiałów szkoleniowych w wersji elektronicznej, kontakt z wykładowcą itp.)	1. Tak 2. Nie	
	h. tele- i wideokonferencje	1. Tak 2. Nie	

	i. wykorzystanie rozwiązań multimedialnych (np. telewizja edukacyjna),	1. Tak 2. Nie	
	j. Symulacja (wykorzystanie ćwiczeń, polegających na bezpośrednim uczestnictwie w symulowanych działaniach praktycznych, np. symulator samochodu, statku itp.)	1. Tak 2. Nie	
	k. inne	1. Tak 2. Nie	231 24
	l. Jakież?	
56.	Jak ocenia Pan/Pani zainteresowanie potencjalnych i aktualnych uczniów innowacyjnymi formami kształcenia?	7. W ogóle nie ma zainteresowania 8. Zainteresowanie jest bardzo słabe 9. Zainteresowanie jest przeciętne 10. Zainteresowanie jest duże 11. Zainteresowanie jest bardzo duże 12. Nie wiem/trudno powiedzieć	
57.	Czy odczuwa Pan/Pani potrzeby w zakresie wzmocnienia Pana/Pani umiejętności/kompetencji?	1. Nie 2. Tak, w dziedzinie	
58.	Jakie formy doskonalenia zawodowego są Pana/Pani zdaniem najbardziej potrzebne pracownikom dydaktycznym? (proszę wybrać maksymalnie dwie odpowiedzi)	1. Szkolenia dot. doskonalenia umiejętności dydaktycznych 2. Szkolenia dot. doskonalenia umiejętności związanych z przedmiotem nauczania 3. Szkolenia dotyczące nowych form i metod kształcenia 4. Kursy językowe 5. Kursy komputerowe 6. Studia podyplomowe 7. Warsztaty rozwijające umiejętności miękkie 8. Inne, jakie?	
59.	Czy ma Pan/Pani możliwość doskonalenia zawodowego?	1. Tak 2. Nie	
60.	Czy odczuwa Pan/Pani wsparcie ze strony Dyrekcji placówki w zakresie realizacji swoich planów zawodowych?	1. Zdecydowanie tak 2. Raczej tak 3. Raczej nie 4. Zdecydowanie nie 5. Trudno powiedzieć	
61.	Czy w swojej pracy zawodowej współpracuje Pan/Pani z przedsiębiorcami?	1. Tak, regularnie 2. Tak, czasami 3. Bardzo rzadko 4. Nigdy 5. Trudno powiedzieć	

62.	Czy uważa Pan/Pani, że dorośli potrzebują doradztwa zawodowego w zakresie wyboru kierunku kształcenia?	1. Zdecydowanie tak 2. Raczej tak 3. Raczej nie 4. Zdecydowanie nie 5. Trudno powiedzieć	31 32
63.	Jeśli Tak, to czy należałoby wprowadzić usługi doradztwa zawodowego do oferty Państwa placówki?	1. Tak 2. W naszej ofercie są już usługi doradcze 3. Nie 4. Trudno powiedzieć	
64.	Co wg Pana/Pani należałoby ulepszyć w systemie kształcenia lub w Państwa instytucji, aby więcej Państwa słuchaczy/uczniów otrzymywało po zakończeniu kształcenia satysfakcjonującą i dobrze płatną pracę?	
65.	W jakim stopniu Państwa instytucja jest przygotowana do realizacji działań odpowiadających na potrzeby edukacyjne regionalnego i lokalnego rynku pracy?	1. Bardzo słabo 2. Słabo 3. Średnio 4. Dobrze 5. Bardzo dobrze 6. Trudno powiedzieć	
66.	Na zakończenie proszę o podanie informacji o sobie i swojej placówce: - płeć	1. Mężczyzna 2. Kobieta	
67.	Rok urodzenia	
68.	Jaki jest Pana/Pani staż pracy na obecnym stanowisku?	Do 5 lat Od 6 do 10 Od 11 do 20 Powyżej 20	
69.	wielkość miejscowości, w której mieści się instytucja	1. Wieś 2. Miasto do 25 tys. mieszkańców włącznie 3. Miasto od 25 tys. do 50 tys. mieszkańców włącznie 4. Od 50 tys. do 100 tys. mieszkańców włącznie 5. Powyżej 100 tys. mieszkańców	
70.	typ instytucji	1. CKU (Centrum Kształcenia Ustawicznego) 2. CKP (Centrum Kształcenia Praktycznego) 3. Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego (ODiDZ) 4. Szkoła dla dorosłych	

71.	<p>jakich przedmiotów Pan/Pani naucza</p>	<p>1.....</p> <p>2.....</p> <p>3.....</p> <p>4.....</p>	
-----	---	---	--

IV.3. Scenariusz wywiadu indywidualnego

1. Jak ocenia Pan/i przygotowanie funkcjonujących w regionie publicznych instytucji kształcenia ustawicznego do realizowania działań edukacyjnych zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy województwa kujawsko-pomorskiego?
2. Jakie informacje są niezbędne do tego, by publiczne placówki kształcenia ustawicznego mogły dostosowywać swoje działania edukacyjne do potrzeb regionalnego rynku pracy? Czy takie informacje są dostępne? (a jeśli nie wszystkie – to jakie są problemy w dostępie do jakich informacji?)
3. Jaka jest rola publicznych placówek kształcenia ustawicznego w korygowaniu sytuacji na rynku pracy? Czy są one przygotowane do pełnienia tej roli?
4. Jakie wg Pana/Pani są najważniejsze problemy rynku pracy? Jakie są najważniejsze potrzeby rynku pracy, specyficzne dla województwa kujawsko-pomorskiego?
5. Jakie elementy oferty edukacyjnej (np. kształcenie zawodowe, rozwój umiejętności społecznych, kształcenie umiejętności poruszania się po rynku pracy, nowoczesny sprzęt do zajęć praktycznych, regularna i intensywna współpraca z pracodawcami) są najważniejsze z punktu widzenia rynku pracy? W co szczególnie warto inwestować i dlaczego?
6. Proszę o opinię – jak w okresie najbliższych 5 lat będzie zmieniać się zapotrzebowanie na kwalifikacje – w jakich zawodach będzie ono się zwiększać, a w jakich zmniejszać?
7. Czy publiczne instytucje kształcenia formalnego dla dorosłych współpracują z innymi partnerami w regionie (urzędami pracy, pracodawcami, partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi, uczelniami)? Jak oceniana jest ta współpraca? Czy przynosi efekty? Czy poprawia jakość oferty edukacyjnej? Jakie są bariery współpracy?
8. Jak wg Pana/Pani wiedzy zmieniało się w ostatnich pięciu latach generalne zainteresowanie osób dorosłych kształceniem ustawicznym? Jakie były tego przyczyny?
UWAGA DLA PROWADZĄCEGO WYWIAD: Należy dążyć do pogłębienia zakresu odpowiedzi respondenta i uwzględnienie zarówno czynników wewnętrznych (np. ograniczenia finansowe placówki), jak i zewnętrznych (sytuacja gospodarcza, zmiany na rynku pracy). Należy dążyć do uzyskania diagnozy czynników zarówno w sytuacji zmiany, jak i jej braku.
9. Jakie czynniki mogą Pana/Pani zdaniem wpływać na efektywność kształcenia?
10. Na ile dla efektywności kształcenia ustawicznego istotne są stosowane formy i metody nauczania? Jakie formy i metody są szczególnie skuteczne? Czy są one dostępne w ofercie placówek w województwie?

UWAGA DLA PROWADZĄCEGO WYWIAD: Jako formy kształcenia rozumieć należy np. e-learning, blended learning. Do innowacyjnych metod nauczania zaliczyć można m.in. kształcenie modułowe, gry szkoleniowe, szkolenia wyjazdowe, aktywny udział pracodawców w szkoleniach, platformy szkoleniowe IT, tele- i wideokonferencje, telewizję edukacyjną, pracownie symulacyjne.

11. Czy i jakie Pana/i zdaniem bariery utrudniają wprowadzanie innowacyjnych form i metod kształcenia do programów placówek kształcenia ustawicznego?
12. Jakie są największe słabości badanych instytucji pod względem ich potencjału (zarządzanie, zasoby kadrowe, środki finansowe)?
13. Jak ocenia Pan/Pani zdolność funkcjonujących na terenie województwa kujawsko-pomorskiego publicznych placówek kształcenia ustawicznego do absorpcji środków zewnętrznych, w szczególności Europejskiego Funduszu Społecznego, ukierunkowanych na rozwój oferty edukacyjnej? Jaki rodzaj wsparcia jest potrzebny dla wzmocnienia tej zdolności?
14. Odnosząc się do typów działań, które możliwe są do sfinansowania w ramach Działania 9.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, proszę ocenić – czy przewidziany katalog działań odpowiada na realne potrzeby funkcjonujących na terenie województwa kujawsko-pomorskiego publicznych placówek kształcenia ustawicznego?
UWAGA DLA PROWADZĄCEGO WYWIAD: Aby ułatwić respondentowi odpowiedź na to pytanie należy w tym momencie przekazać mu wydrukowany egzemplarz „Materiału pomocniczego do scenariusza wywiadu indywidualnego”.
15. W jakim stopniu, Pana/Pani zdaniem, funkcjonujące w regionie publiczne placówki kształcenia ustawicznego zainteresowane są realizacją projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (dostępnych w ramach Działania 9.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki)? Jakie czynniki mogą mieć wpływ na skalę ewentualnego zainteresowania (zarówno pozytywne jak i negatywne)?

Pytanie dla placówek prowadzących formalne kształcenie ustawiczne:

- D1. Jak ocenia Pan/Pani swój stopień wiedzy na temat potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy?
- D2. Jakie warunki muszą zostać spełnione aby wprowadzić do oferty edukacyjnej nowy kierunek kształcenia? Jakie czynniki są brane pod uwagę przy rozszerzaniu oferty edukacyjnej? Jakie czynniki decydują o zmianie lub usunięciu z oferty edukacyjnej placówki kierunku kształcenia? Jaki czas potrzebny jest do wprowadzenia nowego kierunku kształcenia?

Materiał pomocniczy do scenariusza wywiadu indywidualnego
Typy realizowanych operacji (projektów) w ramach Działania 9.3 PO KL:

- A. Kampanie informacyjne w zakresie formalnego kształcenia ustawicznego, w tym w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy;
- B. Kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych;
- C. Programy formalnego potwierdzania kwalifikacji ogólnych i zawodowych zdobytych w sposób pozaformalny i nieformalny (wsparcie dla osób, które z własnej inicjatywy deklarują chęć przystąpienia do egzaminu zewnętrznego i potwierdzenia posiadanych kwalifikacji);
- D. Usługi doradcze dla osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych kształceniem formalnym w zakresie wyboru kierunku i formy kształcenia formalnego w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy;
- E. Wsparcie dla szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego ukierunkowane na:
 - a. monitorowanie potrzeb oraz rozszerzanie lub dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy,
 - b. podwyższanie jakości oferty edukacyjnej w tym również w przypadku form pozaszkolnych ubieganie się o akredytację kuratora oświaty,
 - c. rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie e- learningu.